

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 12Csp/201/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118209771
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Natália Slivenská
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2118209771.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, sudkyňou JUDr. Natáliou Slivenskou, v právnej veci žalobkyne: O. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W., U. XX/XX, zastúpená: Advokátska kancelária Prachová & Partners, s. r. o., Miletičova 21, Bratislava, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o určení bezúročnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o určení, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e , že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017, je b e z ú r o č n á .

II. Súd u r č u j e , že dohoda o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017, je n e p l a t n á .

III. Žalobkyni sa p r i z n á v a náhrada trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 30. 11. 2018, doručenu tunajšiemu súdu dňa 03. 12. 2018, domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017, je bezúročná, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017, je neplatná a náhrady trov konania.

2. Žalobkyňa odôvodnila svoju žalobu tým, že dňa 24. 04. 2017 uzavrela žalobkyňa so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 500 Eur. Celkové náklady žalobkyne s úverom predstavovali sumu vo výške 555,60 Eur. Dňa 24. 04. 2017 uzavrela žalobkyňa so žalovaným rozhodcovskú zmluvu a súčasne tiež dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Žalobkyňa uhradila žalovanému sumu vo výške 500 Eur, napriek uvedenej skutočnosti, žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobkyne žiadosť o vykonanie zrážok zo mzdy žalobkyne, pričom v žiadosti uvádza, že aktuálny dlh žalobkyne predstavuje sumu vo výške 477,69 Eur. Obsahom zmluvy je úroková sadzba vo výške 19,93 % p. a. Záväzok platiť úroky ako odplatu (cenu) za poskytnutie peňažných prostriedkov, je podstatnou časťou zmluvy o úvere v zmysle ust. § 497 č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník, Zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, Obchodný zákonník, ani iné právne predpisy v čase uzatvorenia zmluvy výslovne nestanovili maximálnu výšku úrokov zo spotrebiteľského úveru. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nakoľko tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 5Co/599/2014 zo dňa 17.

12. 2014, na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/26/2011 zo dňa 26. 04. 2012, ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/220/2014 zo dňa 27. 11. 2014. Podľa Národnej banky Slovenska priemerné úrokové miery zo spotrebiteľských úverov predstavovali v mesiaci apríl 2017 (kedy došlo k uzavretiu zmluvy o úvere) 6,84 % ročne. Žalobkyňa má za to, že zmluvné úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov, a to bez ohľadu na to, či sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere alebo inú spotrebiteľskú zmluvu, podliehajú súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov. Žalobkyňa má za to, že dojednané úroky sú neprimerane vysoké (až 3x vyššie ako v tom čase obvyklé), odporujú dobrým mravom, čo má za následok absolútnu neplatnosť dojednaní o úrokoch vyplývajúcich zo zmluvy o úvere. Uzavretú rozhodcovskú zmluvu považuje za neplatnú vzhľadom na skutočnosť, že spotrebiteľ sa nemôže vzdať práv, ktoré mu vyplývajú zo zákona. Žalobkyňa má za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy bez súdnej kontroly, kedy spotrebiteľ nemá možnosť tieto zrážky zrušiť, je neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou výraznú nerovnováhu v postavení zmluvných strán. V zmysle praxe Slovenskej obchodnej inšpekcie a aj podľa názoru žalobkyne je dohoda o zrážkach zo mzdy neprijateľnou podmienkou, nakoľko sa v zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa odchyľuje od § 551 Občianskeho zákonníka. Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individualizovaný prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa, rovnako prihliadnuc na skutočnosť, že podstatným znakom dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jeho mzdy, ako aj rozsah vykonávaných zrážok. Vykonávané zrážky žalobkyňa nedokáže priamo voči zamestnávateľovi zastaviť, a to napriek neexistencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad majetkom žalobkyne je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva nepotrebuje súdne rozhodnutie. Zmluva podľa žalobkyne poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihnutie majetku spotrebiteľa vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípadne plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Právna úprava neumožňuje ani spotrebiteľovi ani zamestnávateľovi namietať priamo mimosúdny akt veriteľa, povahu a výšku dlhu a zároveň mimosúdne zastaviť zásah do majetku spotrebiteľa zrážkami zo mzdy, a to napriek tomu, že veriteľ je súkromnou osobou a jeho moc siahnuť na majetok spotrebiteľa nie je delegovaná nijakou verejnoprávnou inštitúciou a nie je ani inak odvodená od verejnej moci. Ani v prípade upustenia od používania dohody o zrážkach zo mzdy bez presného vyhlásenia veriteľa nemá dlžník istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve zamestnávateľa dlžníka na vykonávanie zrážok zo mzdy a autoritatívne neustanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Je dôležité spotrebiteľovi poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal). Žalobkyňa opätovne poukazuje na skutočnosť, že uhradila žalovanému sumu vo výške 500 Eur, napriek uvedenej skutočnosti žalovaný zaslal zamestnávateľovi žalobkyne žiadosť o vykonanie zrážok zo mzdy žalobkyne, pričom v žiadosti uvádza, že aktuálny dlh žalobkyne predstavuje sumu vo výške 477,69 Eur. V rámci zdôvodnenia naliehavého právneho záujmu žalobkyňa poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 07. 2009.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v tom smere, že poukazuje na procesnoprávnu ako aj hmotnoprávnu nedôvodnosť žaloby. Žalobkyňa podala žalobu v zmysle ustanovenia § 137 písm. d) Zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), teda určenia právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Predpokladom predmetnej žaloby nie je preukazovanie naliehavého právneho záujmu, ale jedinou obligatórnou podmienkou § 137 písm. d) CSP je, že takáto žaloba vyplýva z osobitného predpisu. Žalobkyňa nepreukázala, z akého osobitného predpisu vyplýva domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. Zo žiadneho osobitného predpisu domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy a neplatnosti rozhodcovskej zmluvy nevyplýva. CSP vôbec takúto žalobu nepripúšťa. Žalovaný poukázal na rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 07. 06. 2017. V prípade, ak by súd určil neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy a neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, nevyriešilo by to aj tak s konečnou platnosťou stav právnej neistoty medzi sporovými stranami. Pretože definitívne vyriešiť danú otázku, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok, možno len v konaní o návrhu

na plnenie. Rozhodnutie v tomto konaní by nevytvorilo pevný právny základ pre vzťah strán a bolo by iba predpokladom ďalšej žaloby na prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalovaný nepopiera, aby sa žalobkyňa nemohla domáhať bránenia svojho práva, ale poukazuje na základné princípy CSP, a to čl. 2. Podľa žalovaného ide tiež o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu, pritom poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Cdo/251/2015 zo dňa 16. 03. 2016. Žalobkyňa so žalovaným uzatvorili dňa 24. 04. 2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, ktorou veriteľ poskytol dlžníkovi sumu vo výške 500 Eur, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov vo výške 0 Eur, úrok spojený so spotrebiteľským úverom vo výške 55,60 Eur, t. j. zaplatiť celkovo čiastku vo výške 555,60 Eur v 12-tich pravidelných mesačných splátkach vo výške 46,30 Eur vždy k 24. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 24. 05. 2017. Žalobkyňa brala na vedomie, že výška RPMN sa vypočítava v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa vzorca uvedeného vo všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 21,86 %. Tiež brala na vedomie, že výška priemernej hodnoty RPMN je vo výške 23,58 %. V prípade, že nadobudla pocit, že podpísala nevýhodnú zmluvu, alebo že odplata, úrok či RPMN je vysoká, mala právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárných dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Toto právo žalobkyňa nevyužila, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasila s obsahom zmluvy a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru. Žalobkyňa uhradila zo zmluvy iba 500 Eur, pričom sa zaviazala zaplatiť 555,60 Eur a dovoláva sa dobrých mravov. Žalovaný zdôrazňuje, že dohodnutý úrok z omeškania, zmluvná pokuta je sankciou a postihuje dlžníka, ak ten poruší svoje povinnosti vyplývajúce mu z dohodnutej zmluvy. Nemôže sa na dobré mravy odvolávať ten, kto ich ako prvý svojím konaním porušil. Súd by pri aplikácii moderačného práva značne oslabil postavenie veriteľa a znemožnil by uplatnenie princípu zmluvnej slobody (voľnosti) veriteľom pri uzatvorení zmluvy o spotrebiteľskom úvere v časti dohodnutia sankčného postihu pri porušení zmluvnej povinnosti dlžníka. Čo sa týka dohody o zrážkach zo mzdy, táto bola platne uzavretá podľa § 551 Občianskeho zákonníka v súlade s právnymi predpismi. Bola uzavretá dobrovoľne, písomne, ako prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dohoda obsahuje tiež súhlas dlžníka s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne boli poukazované na účet veriteľa, pričom tieto zrážky neboli dohodnuté vo výške, ktorá by odporovala ustanoveniu § 551 Občianskeho zákonníka. Je obsiahnutá na samostatnom dokumente, predstavuje osobitnú listinu a žalobkyňa mala možnosť si predmetnú dohodu preštudovať a až následne na to potvrdiť jej prijatie svojím vlastnoručným podpisom. Dohoda je rovnako v súlade so zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Žalovaný je toho názoru, že nerealizovaním dohody o zrážkach zo mzdy by žalobcovi vznikla závažnejšia ujma ako realizovaním tejto dohody. Vyplnením dohody o zrážkach zo mzdy mala žalobkyňa možnosť dohodu individuálne dohodnúť, teda znemožňuje to, aby šlo iba o formulárovú listinu, ktorú možno buď prijať alebo odmietnuť. Žalobkyňa sa svojím pričinením podujala k podpisu, prijatiu, ovplyvneniu obsahu, a preto nemožno hovoriť o absencii individuálneho dojednania zabezpečovacieho prostriedku. Žalobkyňa mala možnosť súhlasiť/nesúhlasiť alebo odmietnuť/ neodmietnuť dohodu. Je to v nej jasne uvedené a žalovaný vylučuje akékoľvek pochybnosti o možnosti odmietnutia dohody. Žalovaný tiež popiera tvrdenia žalobkyne o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a v prípade, ak by aj boli pravdivé, nezakladá to skutočnosť, aby sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považovala za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovaný so žalobkyňou dohodli nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej mala žalobkyňa možnosť riešiť spor buď pred stálym rozhodcovským súdom alebo pred príslušným súdom SR. Žalobkyňa sa teda uzatvorením rozhodcovskej zmluvy nevzdala práva na súdnu ochranu poskytnutú všeobecnými súdmi SR a rozhodcovská zmluva v sebe obsahuje alternatívu. Rozhodcovská zmluva má všetky náležitosti vyžadované zákonom a je platná. Žalobkyňa (hoci mala na to možnosť) sa nijako nebránila v rozhodcovskom konaní. Použitie rozhodcovských zmlúv v spotrebiteľských vzťahoch nie je zakázané ani z pohľadu komunitárneho práva a ide o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, uzavretie zmluvy o úvere nebolo podmienené uzavretím rozhodcovskej zmluvy.

4. V replike žalobkyňa uviedla, že medzi stranami ide o spotrebiteľsko-právny vzťah, v rámci ktorého je potrebné dbať o zvýšenie ochrany spotrebiteľa, preto aj otázka naliehavého právneho záujmu musí byť riešená tak, aby spotrebiteľ mal umožnený reálny prístup k súdu. To znamená, že v zásade je daný naliehavý právny záujem na určení každej skutočnosti, ktorá môže mať vplyv na zmluvný vzťah dodávateľa a spotrebiteľa. Podstatné je to, či výrok rozhodnutia bude mať za následok zmenu práv a povinností žalobkyne v hmotnoprávných vzťahoch, a to za predpokladu, že v danom čase nemôže žalobkyňa uplatňovať svoje právo. Žalobkyňa má za to, že v tomto prípade je daný naliehavý právny záujem, poukazujúc na ustanovenie § 11 ods. 4 Zákona č. 129/2010 Z. z. a dôvodovú správu. V ďalšom žalobkyňa zopakovala svoje zdôvodnenie žaloby, pričom poukázala na rozsudok Okresného

súdu Trnava, sp. zn. 32Csp/63/2018, a odkázala aj na ďalšie (pripojené) rozhodnutia v obdobných veciach.

5. Žalovaný sa v rámci dupliky vyjadril, že i naďalej trvá na svojich vyjadreniach a navrhuje, aby súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

6. Žalobkyňa ako dôkazy označila a predložila zmluvu o spotrebiteľskom úvere, všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, informáciu o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) a priemerná RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, rozhodcovskú zmluvu, dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy, prehľad priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody). Na podporu svojej právnej argumentácie predložila rozsudok Okresného súdu Nové Zámky, č. k. 13Csp/72/2017-54 zo dňa 25. 10. 2017, rozsudok Okresného súdu Trnava, č. k. 32Csp/63/2018-65 zo dňa 15. 01. 2019, rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 8Co/68/2018-120 zo dňa 02. 08. 2018, rozsudok Okresného súdu Nové Zámky, č. k. 15Csp/24/2017-41 zo dňa 06. 11. 2017, a rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 6Co/269/2017-81 zo dňa 24. 10. 2018.

7. Žalovaný listinné dôkazy nepripojil.

8. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa žalovaný napriek riadnemu a včasnému predvolaniu nedostavil. Neúčasť na pojednávaní žalovaný ospravedlnil, o odročenie pojednávania nežiadal, súhlasil s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti s tým, že sa pridrižiava svojich vyjadrení k žalobe. Súd preto rozhodol, že pojednávanie vykoná v neprítomnosti žalovaného, nakoľko neboli dané dôvody odročenia pojednávania a na pojednávaní spor prejednal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy.

9. Súd vykonal dokazovanie vyššie uvedenými listinnými dôkazmi predloženými žalobkyňou prostredníctvom právnej zástupkyne, keď vykonanie žiadneho z nich ani obsah žiadnej z predložených listín v spore namietané neboli, ako aj vyjadreniami právneho zástupcu žalobkyne na pojednávaní, pričom z vykonaného dokazovania zistil súd nasledovný skutkový a právny stav:

10. Žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 24. 04. 2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobkyňi poskytnutý úver v sume 500 Eur. Žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov vo výške 0 Eur, úrok vo výške 55,60 Eur, t. j. 19,93 % ročne z poskytnutého úveru až do jeho úplného uhradenia, teda zaplatiť celkovú čiastku vo výške 555,60 Eur v 12. pravidelných mesačných splátkach vo výške 46,30 Eur vždy k 24. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 24. 05. 2017. Ročná percentuálna miera nákladov bola stanovená vo výške 21,86 %, priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov vo výške 23,85 %, posledná splátka úveru bola určená na deň 24. 04. 2018. Súčasne medzi stranami sporu bola dňa 24. 04. 2017 uzatvorená aj rozhodcovská zmluva a tiež dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, na základe ktorej žalobkyňa súhlasila, aby sa uspokojenie zabezpečenej pohľadávky veriteľa zabezpečilo vykonaním pravidelných mesačných zrážok a aby jej zamestnávateľ - Ministerstvo vnútra SR zrážal mesačne z jej mzdy čiastku 46,30 Eur a túto uhrádzal na účet žalovaného až do celkovej výšky zabezpečovanej pohľadávky, pričom táto dohoda sa má vzťahovať aj na vykonávanie zrážok zo mzdy u každého ďalšieho zamestnávateľa, ak dlžník - zamestnanec skončí pracovný pomer so zamestnávateľom pred uplynutím splatenia celej zabezpečovanej pohľadávky. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola spísaná na samostatnej listine.

11. Zo žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dna 16. 11. 2018 vyplýva, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne - Ministerstvo vnútra SR o vykonávanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017, a to vo výške vyplývajúcej z tejto dohody s tým, že o výške úrokov z omeškania, ktoré medzičasom vznikajú a ktorých konečná výška bude známa až dňom doplatenia istiny s poplatkom, bude žalovaný zamestnávateľa informovať.

12. Z prehľadu priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody), poskytnutých Národnou bankou Slovenska, vyplýva, že priemerná úroková miera zo

spotrebiteľských úverov splatných do 1 roka predstavovala v čase uzavretia zmluvy, t. j. v mesiaci apríl 2017, výšku 6,84 % p. a.

13. Právny zástupca žalobkyne v rámci prednesu žaloby na pojednávaní uviedol, že sa pridrižiava všetkých doterajších vyjadrení. Poukazuje na skutočnosť, že obsahom spotrebiteľskej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným je úroková sadzba vo výške 19,93 %, ktorá je až 3-krát vyššia ako bola priemerná úroková miera zo spotrebiteľských úverov v SR v čase podpisu zmluvy. Má za to, že úroky tak, ako sú dohodnuté, odporujú dobrým mravom, čo má za následok ich absolútnu neplatnosť v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Súčasťou zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným je taktiež rozhodcovská zmluva, pričom v zmysle § 9 ods. 6 a ods. 8 Zákona o spotrebiteľských úveroch, z dôvodov popísaných v žalobe, má za to, že rozhodcovská zmluva je neplatná. Taktiež má za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ktorú žalovaný aplikuje voči žalobkyňi, je taktiež z dôvodov popísaných v žalobe a vyjadrení neplatná. Na podporu tvrdení súdu predložili aj judikatúru, resp. rozhodnutia okresných a krajských súdov, ktoré v obdobných veciach voči žalovanému rozhodli rovnako. V uvedenom konaní je daný naliehavý právny záujem, preto žiada rozhodnúť v zmysle žaloby.

14. V rámci záverečnej reči právny zástupca žalobkyne uviedol, že sa pridrižiava svojich doterajších vyjadrení.

15. Pre úplnosť súd uvádza, že výsluch žalobkyne nebol žiadnou zo strán sporu ako dôkaz navrhnutý, vzhľadom na predmet sporu a obsah predložených listinných dôkazov nebol ani potrebný, preto výsluch žalobkyne súd nevykonal.

16. Podľa § 488 Zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

17. Podľa § 489 Občianskeho zákonníka záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

18. Podľa § 497 Zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Obchodný zákonník“) zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

19. Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

20. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

21. Podľa § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

22. Podľa § 551 ods. 3 Občianskeho zákonníka ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre iné príjmy, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

23. Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo odbornej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi

oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

24. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

25. Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

26. Podľa § 9 ods. 2 písm. i) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbiach spotrebiteľského úveru.

27. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

28. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

29. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

30. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

31. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

32. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

33. Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

34. Podľa § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku

vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzatvorenia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa.

35. Podľa § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa.

36. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

37. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

38. Podľa § 1 ods. 4 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka na účely stanovenia najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa § 1a sa použije priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnená podľa osobitného predpisu, naposledy v čas predchádzajúcom uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy.

39. Podľa § 1a ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

40. Podľa § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

41. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

42. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

43. Podľa § 34 Občianskeho zákonníka právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

44. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

45. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

46. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

47. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

48. Podľa § 3 ods. 3 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

49. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá Zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

50. Podľa § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

51. Podľa § 5a ods. 1 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

52. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky sú zakázané, a to pred, počas aj po vykonaní obchodnej transakcie.

53. Podľa § 7 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

54. Podľa § 7 ods. 4 Zákona o ochrane spotrebiteľa za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9. Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1.

55. Podľa § 2 písm. r) Zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil.

56. Podľa § 2 písm. u) Zákona o ochrane spotrebiteľa na účely tohto zákona sa rozumie odbornou starostlivosťou úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

57. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáha jednanie bezúročnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017, a tiež určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXX, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017.

58. Žalobkyňa ako dlžník a žalovaný ako veriteľ na základe vyplnenia tlačiva označeného ako „ZMLUVA O SPOTREBITEĽSKOM ÚVERE“, uzavreli dňa 24. 04. 2017 písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX. V ten istý deň, t. j. dňa 24. 04. 2017, uzavreli žalobkyňa a žalovaný dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Zmluva ako aj dohoda majú podobu predtlačenej formulára, do ktorého je rukou dopísaný len samotný podpis odovzdávajúceho a veriteľa. Pre úplnosť súd hneď úvodom uvádza, že i keď samotné žalobkyňou predložené vyhotovenie zmluvy a dohody postráda podpis spotrebiteľa, súd vzhľadom na zhodné tvrdenie strán o písomnom uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a tiež dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nemá žiadne pochybnosti o uzavretí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a dohody o zrážkach zo mzdy v zákonom predpísanej písomnej forme.

59. Medzi stranami nebolo sporné, že medzi žalobkyňou a žalovaným vznikol občianskoprávny spotrebiteľský vzťah, keď žalobkyňa bol poskytnutý zo strany žalovaného úver v sume 500 Eur, pričom žalobkyňa na zmluvu plnila sumu vo výške 500 Eur. Tiež bolo nesporné, že žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonanie zrážok zo mzdy žalobkyne, keď dlh žalobkyne má predstavovať 477,69 Eur.

60. Sporným teda zostalo, či úroková sadzba dojednaná v zmluve o spotrebiteľskom úvere je neprimerane vysoká, či dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov je platná a či existuje naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby.

61. Pokiaľ ide o určenie bezúročnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd je toho názoru, že žaloba je dôvodná.

62. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalobkyňa a žalovaný dňa 24. 04. 2017 uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Na základe uvedenej zmluvy sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 500 Eur a žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť žalovanému túto sumu zvýšenú o úrok spojený so spotrebiteľským úverom vo výške 55,60 Eur, t. j. celkovo sa zaviazala zaplatiť sumu 555,60 Eur v 12 mesačných splátkach po 46,30 Eur, počnúc dňom 24. 05. 2017. Výška úrokovej sadzby predstavovala 19,93 % ročne. Súd mal za to, že k uzatvoreniu zmluvy medzi žalovaným a žalobkyňou prišlo, nakoľko došlo k zhode v prejavoch vôle účastníkov zmluvy, pokiaľ ide o výšku poskytnutého úveru ako aj výšku odplaty, čo sú podstatné náležitosti zmluvy o úvere, pričom nebolo ani sporné, že žalobkyňa úver čerpala.

63. Súd však dospel k záveru, že uvedený úver je potrebné považovať za bezúročný, a to z nasledovných dôvodov:

64. Právny vzťah medzi stranami sporu založený predmetnou zmluvou je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Zákona č. 129/2010 Z. z., Zákona č. 250/2007 Z. z.), keďže žalovaný pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a žalobkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, pretože jej bol poskytnutý úver za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. V zmysle zásady lex specialis derogat legi generali má potom špeciálna právna úprava, ktorou je Zákon o spotrebiteľských úveroch, ako i ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, a je preto nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi zmluvy posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení Zákona o spotrebiteľských úveroch a Zákona o ochrane spotrebiteľa.

65. Nakoľko zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2, § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch, musí obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 1, ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy).

66. Pristupujúc ku skúmaniu jednotlivých obsahových náležitostí zmluvy, so zameraním sa na výšku úrokovej sadzby, na neprimeranosti ktorej postavila žalobkyňa zdôvodnenie bezúročnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd zistil, že odplata dohodnutá v zmluve za poskytnutie prostriedkov je zjavne v rozpore s dobrými mravmi, keď táto ďaleko presahuje štandardy úročenia na bankovom trhu a dokonca aj pri poskytovaní úverov nebankovými inštitúciami. Súd uznáva, že poskytovanie úverov v nebankovom sektore je rizikovejšie ako u bánk, preto je pochopiteľné, že podmienky zmlúv sú pre dlžníka tvrdšie, avšak takéto enormné navýšenie je neprípustné a v rozpore s dobrými mravmi i zásadami poctivého obchodného styku.

67. Súd je toho názoru, že úroková sadzba uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere vo výške 19,93 % je vysoká a je v rozpore s dobrými mravmi. Odplata za úver v rozsahu 19,93 % zjavne vybočuje z rámca úverovania, ktoré by bolo akceptovateľné z hľadiska dobrých mravov a je dôvod na označenie takýchto úrokov ako úžerných. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov

poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 07. 2009).

68. Súd konštatuje, že v čase uzavretia zmluvy, t. j. vo štvrtom mesiaci roku 2017, boli úroky z novoposkytnutých úverov vo výške 6,84% ročne (viď webová stránka Národnej banky Slovenska v časti štatistiky novo poskytnutých úverov spotrebiteľom, resp. č. I. 14 spisu).

69. Žalovaný však s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 8 Zákona o ochrane spotrebiteľa pri svojej činnosti nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Dobré mravy, ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. Za dobré mravy možno však považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je častokrát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám správania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednaní, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

70. Úročenie sadzbou vo výške 19,93 % ročne (ako v tomto prípade) je presne takým konaním, ktoré možno považovať za konanie rozporné s dobrými mravmi, ktoré viedlo k narušeniu ekonomického správania spotrebiteľa, ktorý nebol schopný posúdiť ekonomickú výhodnosť úveru a zmluvy, nakoľko bol reálne uvedený do omylu. Úroková sadzba uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere takmer 3-násobne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru uplatňovanú pri obdobných úveroch poskytovaných v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Úroky dohodnuté pri poskytnutí peňažnej pôžičky predstavujú odplatu (odmenu) za užívanie požičanej sumy, avšak s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka ich nemožno ponechať len na dohode účastníkov zmluvy a bez toho, že by sa na ne nevzťahovali žiadne obmedzenia.

71. Pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo 26/2011 zo dňa 26. 04. 2012).

72. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že takto dohodnutá výška úrokov v zmluve o spotrebiteľskom úvere je zrejme neprimeraná a je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Ako už súd uviedol vyššie, aj keď v prípade tzv. nebankových subjektov možno pripustiť isté navýšenie úrokovej miery úveru oproti bankám, a to najmä z dôvodu, že úvery sa poskytujú aj menej bonitným klientom, a musia počítat s vyššou mierou nesplácaných úverov, tak takmer 3-násobné navýšenie úrokov je mimo rozumnej miery a súd takémuto dojednaniu nemôže poskytnúť ochranu. Z tohto dôvodu považoval súd v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka zmluvu o spotrebiteľskom úvere v časti týkajúcej sa výšky úroku zo zmluvy za absolútne neplatnú, čo má potom za následok, že poskytnutý úver sa považuje za bezúčelný a žalobkyňa nemá povinnosť úroky žalovanému zaplatiť.

73. S poukazom na vyššie uvedené je súd toho názoru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24. 04. 2017, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, je bezúčelná, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti I. tohto rozsudku.

74. Čo sa týka druhého žalobkyňou požadovaného určenia (určenia, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná), aj tu súd mal žalobu za dôvodnú.

75. Dohoda o zrážkach zo mzdy má svoju zákonnú oporu v prvej hlave ôsmej časti Občianskeho zákonníka, nazvanej záväzkové právo. V piatom oddiele tejto hlavy v rámci zákonnej úpravy zabezpečenia záväzkov je v § 551 obsiahnutá aj úprava inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy. Ide o všeobecnú úpravu vo všeobecnom predpise upravujúcom občianskoprávne vzťahy, t. j. o úpravu, ktorá všeobecne platí tak pre režim spotrebiteľských ako aj nespotebiteľských vzťahov. To znamená, že pri aplikácii tejto úpravy na režim spotrebiteľských vzťahov a spotrebiteľských zmlúv nemožno mechanicky vychádzať len z tejto všeobecnej úpravy, ale je nevyhnutné prihliadať na osobitnú zákonnú úpravu pre tieto vzťahy, jej účel (ktorým je najmä ochrana spotrebiteľa) a špecifiká, keďže nebolo medzi stranami sporné a nemožno mať žiadne pochybnosti o tom, že zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 24. 04. 2017, uzavretou medzi žalovaným, ktorého predmetom podnikania zapísaným v obchodnom registri je okrem iného poskytovanie úverov z vlastných zdrojov, a žalobkyňou ako fyzickou osobou - nepodnikateľom bol založený občianskoprávny spotrebiteľský vzťah.

76. Vyššie citované ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka teda výslovne umožňuje zabezpečiť uspokojenie pohľadávky písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Predpokladá sa pritom písomná dohoda, t. j. písomne zachytený stret dvoch skutočne daných, slobodných, vážnych, určitých a zrozumiteľných prejavov vôle. Aj pre túto dohodu platia všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka).

77. Zabezpečenie splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov je síce v spotrebiteľských vzťahoch možné a zo zákona prípustné, ale toto zabezpečenie nemôže byť v neprospech spotrebiteľa.

78. Základným predpokladom vzniku právneho úkonu je existencia vôle. Bez vôle preto niet ani právneho úkonu. Zmluva posudzovaná v súdnej veci, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je, ako už bolo uvedené, spotrebiteľskou zmluvou. Spotrebiteľské zmluvy sú typické tým, že ich o určitom rovnakom predmete plnenia štandardne a opakovane uzatvárajú dodávatelia s veľkým počtom zákazníkov (spotrebiteľov) s tým, že dodávateľ ako navrhovateľ zmluvy vopred v návrhu stanovuje obsah týchto zmlúv a stanovuje aj podmienky ich realizácie. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách (tak ako je tomu aj v súdnej veci), spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať, jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu zmluvy ako celku. Pre spotrebiteľskú zmluvu je tak charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, pričom nemá reálne možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok spotrebiteľských zmlúv a výslovne stanovuje, že také ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Vychádza sa totiž z toho, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nerovný vzťah z hľadiska skúseností a vedomostí, pričom dodávateľ je v porovnaní so spotrebiteľom vo výhode.

79. Vzhľadom na uvedené zákonodarca v snahe chrániť spotrebiteľa venuje zabezpečeniu, aby zmluvné dojednania zaväzujúce spotrebiteľa vyjadrovali jeho skutočne existujúcu vôľu, mimoriadnu pozornosť, keď aj v ustanovení § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka v súvislosti s ochranou spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami stanovil, že za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah, čo je zjavne aj prípad prejednávaneho sporu. Dôkazné bremeno na preukázanie individuálneho dojednania takého zmluvného ustanovenia pritom zatažuje dodávateľa (viď § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

80. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie teda musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu

znamená. Výslovne to zákonodarca vyjadril v Zákona č. 102/2014 Z. z. novelizujúcom Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, konkrétne v jeho § 5a, keď s účinnosťou od 01. 05. 2014 priamo normatívnou úpravou nepripustil zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, s výnimkou prípadu jej uzavretia vo forme osobitnej listiny, ak spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Aj z dôvodovej správy k tejto zmene vyplýva, že zákonodarcu k tejto zmene viedlo zistenie, že všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžadujúca schválenie súdom, kde stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho, vytvára výraznú nerovnováhu medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto je potrebné túto nerovnováhu korigovať.

81. Aj napriek tomu, že dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24. 04. 2017 bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, žalobkyňa podpisom potvrdila, že pred uzatvorením dohody bola osobitne poučená o dôsledkoch jej uzatvorenia, neodmietla ju a v plnom rozsahu s ňou súhlasí, nič to nemení na tom, že tvrdenie žalobkyne o neplatnosti tejto dohody je v konečnom dôsledku správne. Tlačivo dohody o zrážkach zo mzdy má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej žalovaným pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch so spotrebiteľmi a žalobkyňa obsah dohody nemohla ovplyvniť. Zmluvné dojednanie vnucuje žalobkyni ako spotrebiteľovi určité správanie, konanie, pričom tým zvýhodňuje poskytovateľa služby ako príjemcu plnenia (žalovaného), čím je spôsobená nerovnováha zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy síce má svoj základ v znení zákona, no v spojení s ostatnými zmluvnými klauzulami a okolnosťami veci predstavuje nástroj na zinkasovanie úžerného plnenia.

82. Tiež vzhľadom na už uvedenú argumentáciu súdu o potrebe preukázania existencie skutočnej danej, slobodnej vôle spotrebiteľa „uzatvárajúceho“ takúto dohodu o zrážkach zo mzdy, pri posudzovaní ktorej ako interpretačné pravidlo môže podporne slúžiť aj právna úprava účinná od 01. 05. 2014, je totiž nutné konštatovať, že uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy sa v posudzovanej veci zjavne udialo len z vôle veriteľa, bez akejkoľvek možnosti žalobkyne túto dohodu vylúčiť a uzavrieť zmluvu o úvere aj bez takejto dohody. Z konania žalovaného je zrejmé, že vlastne vopred vnútil (pripraveným predtlačným tlačivom) konajúcej osobe - žalobkyni aj iný úkon než iba ten, ktorý bol v danom okamihu v hlavnej sfére jej záujmu, a to uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keďže ak chcela dostať spotrebiteľský úver, inú možnosť ako uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nemala.

83. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov pritom nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky môže mať síce oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov umožňuje obísť dôležitý prvok v ochrane spotrebiteľa, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok so zameraním na to, či tieto nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Súd má za to, že táto dohoda v podobe, akú má tu v posudzovanej veci, je neplatná, lebo zjavne nespĺňa podmienku existencie skutočnej slobodnej vôle žalobkyne ju uzavrieť (čo ju robí podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka absolútne neplatnou) a navyše spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo ju ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve robí takisto absolútne neplatnou podľa § 53 ods. 1, ods. 5 Občianskeho zákonníka. Dohoda má navyše základ v konaní rozpornom s dobrými mravmi (§ 4 ods. 8 Občianskeho zákonníka). Vnútené uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy bez vysvetlenia možných dôsledkov tejto dohody spočívajúcich v možnosti veriteľa bez súdnej kontroly na základe vlastnej predstavy o výške dlhu siahnuť na príjmy, t. j. základné živobytie žalobkyne, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko došlo k vytvoreniu výraznej nerovnováhy medzi podstavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

84. Formulácia dohody o zrážkach zo mzdy sa dostala objektívne do rozporu s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Zákonodarca priznal takémuto konaniu nielen rozpor s imperatívom dobrých mravov, ale priamo so zákonom. Pre záver súdu bolo relevantné, že sporná dohoda vzhľadom na jej osobitný význam bola vyhotovená z hľadiska podcenenia jej významu zo strany priemerného spotrebiteľa a umožňuje siahnuť spotrebiteľovi na majetok a vymôcť aj plnenia, ktoré sú neprijateľné.

85. V súvislosti s poukazom žalovaného na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá písomne, má osobitnú listinu a žalobkyňa mala možnosť si dohodu preštudovať a až následne potvrdiť jej prijatie, súd konštatuje, že nie je podstatné, či žalobkyňa bola formulárovo, šablónovite, formálne s takým zabezpečením oboznámená, ale podstatné je, či ho mohla ovplyvniť. Ani uvedený formulár (č. I. 13 spisu) pritom nepreukazuje skutočnú vôľu žalobkyne zabezpečiť takto svoj záväzok, a oboznámenie žalobkyne s ním nič nemení na tom, že nemohla ovplyvniť obsah dojednania o dohode o zrážkach zo mzdy, čo v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka znamená, že nemožno také dojednanie považovať za individuálne dojednané. Súd preto poukaz žalovaného na uvedený formulár vo svetle už uvedeného nepovažuje za unesenie dôkazného bremena o individuálnom dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

86. Súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy, pričom dlh žalobkyne ku dňu 16. 11. 2018 ustálil na 477,69 Eur. Zároveň uviedol, že o výške úrokov z omeškania, ktoré medzičasom vznikajú, ho bude informovať. Je preto evidentné, že žalovaný na základe dohody o zrážkach zo mzdy sa snaží voči žalobkyni domôcť nároku, na ktorý nemá právo.

87. Podľa názoru súdu žalobkyni ako spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť bez súdnej kontroly aj zjavne nedôvodné plnenie (aj vzhľadom na vyššie popísaný záver súdu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru), na ktorú skutočnosť musí byť ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Simmenthal).

88. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13/EHS jej užitočného úžitku. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, R. E./POHOTOVOSTĚ, s. r. o.: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy. Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy“.

89. Pokiaľ teda úverová zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a tieto sú premietnuté aj do dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, je povinnosťou súdu určiť, že dohoda ako zabezpečovací prostriedok pre splnenie záväzku je neplatná. Platí, že aj takáto dohoda, i keď je uzatvorená samostatne a oddelene od úverovej zmluvy, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká sa hodnotí spolu so zmluvou, od ktorej závisí. S poukazom na vyslovenie bezúročnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere si žalovaný na základe dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uplatňuje od žalobkyne vyššiu sumu ako bola suma úveru poskytnutá žalobkyni. Dohodou o zrážkach zo mzdy by bez rozhodnutia súdu mal žalovaný možnosť uplatňovať si tak aj plnenia, na ktoré podľa posúdenia súdu nemá právo.

90. Súd vzhľadom na uvedené je toho názoru, že dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 24. 04. 2017, uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná a že bolo namieste túto neplatnosť autoritatívne určiť vo výroku II. tohto rozsudku.

91. Žalovaný namietal nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Súd sa však ani s týmto tvrdením žalovaného nestotožnil. V danom prípade naliehavý právny záujem je daný a vyplýva priamo zo zákona. Práve žalobkyňa a jej majetková sféra je v ohrození

neprimeranej výšky zrážok zo mzdy, ktorých konečnú výšku by určil veriteľ svojím jednostranným rozhodnutím. V konaní pred súdom by mohla byť pohľadávka vyčíslená v zákonnej výške, čo by sa touto dohodou mohlo obísť, a preto je namieste práve táto určovacia žaloba. V opačnom prípade veriteľ výšku svojho nároku, ktorú si takto môže sám určovať, nebude mať potrebu nijako revidovať. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 18. 11. 2015, sp. zn. 8Cdo 483/2014). Na podporu svojho záveru o existencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení súd poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 04. 2016, sp. zn. 14Co/9/2016, z ktorého časť citoval. Rovnako na tento rozsudok poukazuje v súvislosti so záverom, že nič nebráni judikovať dohodu ako neplatnú (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka), hoci má základ priamo v znení zákona. Rovnaké závery vyplývajú tiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 04. 2016, sp. zn. 21Co/191/2015 (rozhodnutia sú verejne dostupné na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR).

92. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tomto slova zmysle je nerozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie, alebo či sa spotrebiteľ obráti priamo na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom význame, aby nebol obťažovaný hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej neplatnosť nikto neurčil (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 28. 04. 2016, sp. zn. 14Co/9/2016). V súdenom spore sa žalobkyňa obrátila na súd so žiadosťou o súdnu ochranu, aby jej právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky. Zabezpečenie stavu právnej istoty v tom zmysle, aby nebola obťažovaná hrozbou aplikácie takejto dohody o zrážkach zo mzdy, je možné len požadovaným určením, preto nemožno mať pochybnosti o naliehavom právnom záujme žalobkyne na požadovanom určení. V situácii zistenej neprijateľnej zmluvnej podmienky takej povahy a s tak závažnými dôsledkami, aké môže mať použitie dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré umožňuje bez súdnej kontroly siahnuť na príjmy, teda živobytie žalobkyne, by bolo absurdné odkazovať žalobkyňu s jej súdnou ochranou na stav, keď až skutočne dôjde k reálnemu použitiu tejto dohody ako neprijateľnej zmluvnej podmienky a k vzniku reálnej ujmy žalobkyne. Len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, pretože len deklaroványm vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne argumentovať vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi, aby nevykonával zrážky zo mzdy.

93. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na určení bezúročnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, súd má za to, že tento je rovnako daný. Súd nemá pochybnosti, že aktuálne právne postavenie žalobkyne je neisté, nakoľko táto bez určenia úveru za bezúročný nemôže vedieť, aký je reálny a oprávnený zostatok jej dlhu. Zo žiadosti o vykonávanie zrážok zo mzdy, ktorú adresoval žalovaný zamestnávateľovi, vyplýva, že dlh žalobkyne predstavuje sumu 477,69 Eur. Bez autoritatívneho určenia súdu nebude žalobkyňa vedieť, či má plniť aj požadované úroky z úveru alebo nie, pričom ak by žalobkyňa zaplatila celú od nej požadovanú sumu, vrátane nedôvodných úrokov, musela by potom žalovať o ich vydanie titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobou o určenie bezúročnosti úveru je možné vyriešiť otázku oprávneného nároku voči žalobkyňi a zostatku jej dlhu. Ak by už bola jej poskytnutá suma úveru preplatená, práve to by bol dôvod na zamietnutie žaloby pre neexistenciu naliehavého právneho záujmu na takomto určení, lebo v takom prípade by žalobkyňa mohla a mala žalovať priamo o plnenie v podobe vydania bezdôvodného obohatenia. Avšak v situácii, keď poskytnutá suma nebola preplatená a žalobkyňa je prostredníctvom zamestnávateľa vyzývaná k vráteniu úveru s príslušenstvom, je práve podaná žaloba procesne vhodným a prípustným nástrojom, ktorý vyrieši existujúcu spornosť, pokiaľ ide o výšku oprávneného dlhu žalobkyne.

94. Čo sa týka námietky žalovaného, že podaná žaloba je zjavným zneužitím práva, ktoré nepožíva právnu ochranu, toto tvrdenie žalovaný nijako nezdôvodnil, pričom samotné uplatnenie si nároku žalobkyne na určenie bezúročnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a na určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy takýmto zneužitím práva nie je.

95. V prípade, ak sa súd v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

96. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov a po vykonaní všetkých stranami sporu navrhnutých dôkazov považoval súd žalobu za dôvodnú, preto jej vo výroku I. a II. rozsudku vyhovel v plnom rozsahu.

97. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

98. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

99. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

100. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

101. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

102. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď žalobkyňa bola v konaní v celom rozsahu úspešná, čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalobkyne voči žalovanému na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100 % trov konania, o čom súd rozhodol vo výroku III. rozsudku. Neboli pritom tvrdené a súd ani sám nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP), pre ktoré by žalobkyňa nárok na náhradu trov konania voči žalovanému nemal priznať.

103. O výške náhrady trov konania žalobkyne bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.